

vergadering **C159 – FIN10**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 6 maart 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het uitblijven van de structurele begrotingsnorm en de uitspraken ter zake van minister Muyters naar aanleiding van het evaluatierapport begroting 2012 van de SERV - 1103 (2011-2012) 3

Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroy tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over een mogelijke verankering van de KBC Groep - 1158 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Erik Tack tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de eventuele verlenging van de pari passu met KBC - 1192 (2011-2012) 6

■

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het uitblijven van de structurele begrotingsnorm en de uitspraken ter zake van minister Muyters naar aanleiding van het evaluatierapport begroting 2012 van de SERV - 1103 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, collega's, minister, in de beleidsnota Financiën en Begroting kondigde u een structurele begrotingsnorm aan. Ik heb ook meteen gezegd dat ik daar voorstander van ben en dat we daar, mocht het in deze commissie aan bod zijn gekomen, graag onze bijdrage aan hadden geleverd.

Tijdens eerdere besprekingen hebt u gewezen op een aantal technische moeilijkheden inzake een begrotingsnorm op basis van structurele saldi, de 'full employment budget balance'. U gaf aan dat er zou worden geopteerd voor een uitgavennorm zoals die nu ook door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) naar voren is geschoven en ook door de Europese Unie. Ik denk dat dat een goede zaak is. Ik denk dat de SERV maar ook het Rekenhof in deze overschot van gelijk hebben. Er is dringend nood aan een structureel begrotingsbeleid. De Vlaamse begroting is er structureel ook niet zo goed aan toe. Dat blijkt ook uit het laatste verslag van de SERV.

De SERV is ook zeer kritisch voor het Vlaamse begrotingsbeleid en noemt de Vlaamse begroting structureel niet gezond onder meer wegens de vele eenmalige ontvangsten die geboekt werden voor recurrente uitgaven. Dit citaat wil ik toch geven: "Ondanks het feit dat de Vlaamse Regering de ontvangsten voorzichtig heeft geraamd, kan de initiële begroting niet beschouwd worden als een begroting die structureel gezond is".

U kent ons standpunt, namelijk dat er in 2010 en in 2011 onvoldoende structurele maatregelen zijn doorgevoerd. Via een aantal schriftelijke vragen aan u heb ik ook die eenmalige maatregelen in kaart kunnen brengen. Voor 2010 en 2011 alleen al ging het om 906 miljoen euro. U neemt nu wel een aantal structurele maatregelen zoals over de terbeschikkingstelling (tbs), wat op termijn wel een structurele besparing is, maar het weegt toch niet op tegen de grote eenmalige inkomsten die u hebt geboekt in 2010 en 2011.

Mijnheer Van den Heuvel, dat was vorige week ook een beetje mijn kritiek, toen u zei dat ik dat de regering niet kwalijk kon nemen voor 2012 omdat er een nulgroei is en omdat zulke 'one-shots' dan moeten gebeuren. In 2011 waren er voor meer dan 500 miljoen euro dergelijke one-shots, terwijl de groei nog bijna 2 procent bedroeg.

Een structurele norm is dus noodzakelijk en een evenwichtsbegroting voldoet daar door z'n 'stop-and-go'-consequenties niet aan. Daarom mogen we niet langer talmen met de aangekondigde structurele norm.

Er is al een paar keer een timing voorgesteld. In een antwoord van een schriftelijke vraag van augustus 2010 had u eerst gezegd dat die structurele norm er begin 2011 zou komen. In de vergadering van de commissie Financiën van 28 juni 2011 gaf u aan dat er in het voorjaar een eindrapport was afgeleverd met betrekking tot de structurele norm, maar dat het nadien nog was aangepast. Op 28 juni zei u ook dat u nog voor het zomerreces daar mee naar de Vlaamse Regering zou stappen. In het advies over de begroting 2012 heeft de SERV dan maar zelf zo'n structurele norm voorgesteld. Dat was op 6 juli 2011 waarin ze een voorzet doet.

Ik heb begrepen dat de mensen van de SERV de norm-Poelvoorde wel kennen en dat die niet zoveel blijkt te verschillen van de SERV-norm. Op 4 oktober 2010 hebben we het dan nog eens besproken in deze commissie. U hebt toen gezegd dat u naar een finalisering gaat omdat er een interkabinettenwerkgroep zou hebben plaatsgevonden, nog voor het zomerreces waarin werd gevraagd om na te gaan wat dat zou betekenen voor de verschillende departementen.

Uiteindelijk zei u in oktober 2011 dat het de bedoeling is van de Vlaamse Regering om de discussie te heropenen na de finalisering van de begrotingsopmaak 2012.

De begrotingsopmaak werd gefinaliseerd in september. Uw beleidsbrief kondigde dan ook een concreet voorstel aan voor het najaar 2011. We zijn nu winter, bijna lente 2012. Ik zie verschillende deadlines die steeds naar voren werden geschoven. Na 2,5 jaar is er, voorlopig althans, nog geen zicht op een structurele norm, tenzij u vandaag met een verrassende mededeling zou komen. Ik denk dat de begrotingstoestand nochtans heel duidelijk maakt dat zo'n structurele norm ook voor u als begrotingsminister een belangrijk instrument zou kunnen zijn tijdens de besprekingen.

Nu goed, er zijn een aantal moeilijkheden, u hebt die opgesomd, maar ik denk dat het tijd wordt om te landen en een duidelijk tijdsplan voor implementatie voorop te stellen.

Minister, wat is de stand van zaken? Wat was het standpunt van uw collega's in de Vlaamse Regering? Is er ondertussen overleg gepleegd? Wat is het resultaat?

Welke factoren zorgen tot op vandaag, begin maart, voor het uitblijven van de structurele begrotingsnorm? Welke afwegingen moeten nog worden gemaakt? Wat zijn de knelpunten? Welke knopen moeten of moesten worden doorgehakt?

Wanneer zult u een definitief voorstel voorleggen? Welke timing stelt u voorop? Is het nog voor deze legislatuur?

Wanneer voorziet u in de toepassing van de structurele begrotingsnorm?

De heer Eric Van Rompuy: Ik denk dat de Financieringswet die eraan komt en die vermoedelijk ingaat op 1 januari 2014, met de bevoegdheidsoverdracht van 17 miljard euro naar de deelstaten en de fiscale autonomie die wordt opgedreven van 8 naar 18, heel zware gevolgen voor de begroting zal hebben. Zal deze regering in het anderhalf jaar tot twee jaar dat ons nog rest, een nieuwe structurele begrotingsnorm opleggen, wetende dat we voor een zo gigantische operatie staan?

Als we de pers mogen geloven, staan we na 2014 wellicht voor een nog veel grotere operatie: het magische jaar 2014. Acht de regering het opportuun om nu de structurele begrotingnorm te doen ingaan? En op basis waarvan? We zullen immers met een heel andere configuratie van de begroting zitten de komende twee jaar, zodra de Financieringswet is gerealiseerd.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Rompuy, eigenlijk hebt u het antwoord gegeven. Het is zo dat we kijken naar Europa.

Mijnheer Vereeck, we moeten ervoor zorgen dat de begroting niet alleen in nominale termen uitgedrukt, in evenwicht is, maar ook structureel. In de werkzaamheden van de werkgroep 'structurele norm' zijn we tot de conclusie gekomen dat de Europese aanpak voor de berekening van een structureel saldo via een output gap om technische redenen moeilijk toepasbaar is. U weet dit ook. De Europese Commissie is ook tot deze conclusie gekomen en heeft in september 2010 gezegd dat het structureel saldo in de praktijk een ontoereikende graadmeter is voor de onderliggende begrotingssituatie van een land omdat de actuele conjuncturele situatie moeilijk te beoordelen blijkt.

We komen dan tot het sixpack. De Commissie schuift een nieuwe methode naar voren, namelijk – en dat is belangrijk – dat de groei van de jaarlijkse uitgaven niet mag uitstijgen boven een voorzichtige inschatting van de middellange-termijngroei van het bbp. Wegens de specificiteit van de Vlaamse ontvangstdynamiek, zou de gemiddelde groei van de primaire uitgaven dan gealigneerd moeten worden met de gemiddelde groei van de Vlaamse ontvangsten op middellange termijn. Als we dat doen, zou de Vlaamse structurele norm zou aansluiten op een Europese benadering.

Zoals ik ook in mijn beleidsbrief heb gesteld en zoals de heer Van Rompuy opmerkte, is het zo dat als we een uitgavennorm willen finaliseren, we duidelijkheid nodig hebben over de impact van het Vlinderakkoord en de daarin voorziene wijziging van de Bijzondere Financieringswet op de structurele ontvangsten van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap. Als we de uitgaven moeten aligneren met de ontvangsten, dan moeten we ook zicht hebben op de middellangetermijntvangsten van de Vlaamse Gemeenschap. Een definitief voorstel zullen we pas kunnen voorleggen als we weten wat de gewijzigde Financieringswet is. Tot dan houden we ons strikt aan het regeerakkoord waarin we zeggen dat we een begroting in evenwicht indienen voor de volgende jaren.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben in die zin wel tevreden dat het antwoord heel duidelijk is. Ik denk dat we nu kunnen concluderen dat we voor deze legislatuur niet met een structurele norm zullen werken.

Dat wil niet zeggen dat ik het daarmee eens ben. Uw oorspronkelijke bedoeling om met een structurele norm te werken op basis van de ‘full employment budget balance’ was sowieso heel complex, maar had in een Vlaamse context eigenlijk weinig zin om de eenvoudige reden dat we te weinig fiscale autonomie hebben. Over die inkomsten hebben we gewoon te weinig te zeggen.

Dat betekent eigenlijk dat u bent overgeschakeld – althans in uw onderzoek naar die begrotingsnorm – naar een uitgavennorm. Dat is enerzijds te wijten aan het feit dat Europa inderdaad die aanpassing heeft gedaan, maar anderzijds past dat ook beter in onze Vlaamse context, gezien het feit dat wij eigenlijk grotendeels dotaties krijgen die we niet volledig onder onze controle hebben en dus eigenlijk vooral werken op de uitgavenzijde. Er is die Europese invloed, maar er is ook gewoon de communautaire, constitutionele manier waarop ons land is georganiseerd die zo’n uitgavennorm de enige nuttige norm maakt. Dit gezegd zijnde, denk ik dat wanneer bevoegdheden en middelen overkomen, een structurele norm op basis van uitgaven ook voor deze minister van Begroting een handig instrument zou kunnen zijn in zijn discussies met zijn collega’s binnen de Vlaamse Regering.

Aan de ene kant is het helder: we kunnen deze discussie stoppen voor wat deze legislatuur betreft. Nogmaals, ik denk dat een evenwichtsbegroting geen goed macro-economisch beleid is. De heer Diependaele vroeg of het zin heeft om dat in te voeren op het moment dat het niet goed gaat. Ja, dat heeft zin. Ik heb hier de randvoorwaarden, maar ik zal ze niet meedelen, dat zal voor na 2014 zijn. Dat heeft op elk moment zin. Ook de SERV heeft dat gezegd. Het heeft ook zin, zelfs bij een overdracht van bevoegdheden en van middelen, dat de minister van Begroting een duidelijke koers heeft om op te varen.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik begrijp heel goed wat u naar voren brengt, maar dan moet je wel al een zicht hebben op welke inkomsten je in de toekomst zult krijgen. Daar heb ik geen zicht op. De indruk die u geeft dat het gewoon een overdracht van bevoegdheden is met overdracht van middelen, is niet juist, er is ook een wijziging van de Financieringswet. Die wijziging van de Financieringswet maakt dat de dotatie in de toekomst verschillend zal zijn.

Ik heb er vandaag geen zicht op hoe verschillend die zal zijn. Als je een norm hebt waarbij je zegt dat je de uitgaven moet afzetten tegenover de inkomsten die je krijgt, maar als de wet die bepaalt wat je inkomsten zijn, fundamenteel wijzigt, dan moet je eerst weten wat die fundamentele wijzigingen zijn, anders ben je ook maar bezig met werken op basis van de oude Financieringswet of op basis van een inschatting van wat die nieuwe Financieringswet met zich zou kunnen meebrengen. Je moet daar een zicht op hebben vooraleer je dat kunt doen.

Dat is ook het antwoord op de norm voor de toekomst. Men vraagt om in de norm een gemiddelde groei te nemen van de uitgaven in de toekomst, of de gemiddelde groei in de toekomst. Bij ons zou dat toch te maken hebben met de inkomsten die we dan gemiddeld hebben in de toekomst.

De heer Lode Vereeck: Als ik nog even mag, voorzitter? De structurele norm is een uitgavennorm. Dat betekent juist dat in tegenstelling tot het beleid dat de regering tot nu toe voert, de inkomsten eigenlijk veel minder impact hebben op de uitgaven.

Ik ga het heel onnozel zwart-wit zeggen – het is niet correct wat ik zeg – maar bij manier van spreken moet je zelfs niet naar je inkomsten kijken. Er zijn jaren waar het zeer goed gaat en dan zul je een overschot hebben, en er zijn jaren waar het zeer slecht gaat en je een tekort hebt, maar je zorgt voor een zekere stabiliteit in de uitgaven. Voor een deel zijn die natuurlijk gerelateerd, je kunt niet in extremen gaan. Ik heb ook gezegd dat ik het zwart-wit probeer te stellen.

Tot nu toe kennen we een ‘stop-and-go’-beleid. In juni 2011 hadden we nog 680 miljoen euro extra bij de begrotingscontrole, en hop de Vlaamse Regering duwt op het gaspedaal. Nu is er 550 miljoen euro minder bij de begrotingsopmaak 2012, en de regering duwt op de rem. Dat ‘stop-and-go’-aspect zou weg zijn met een structurele norm omdat je voor een stuk een normering geeft op je uitgaven. Die ontvangsten moeten natuurlijk over een bepaalde periode wel in orde zijn, maar dat geeft je een klein beetje flexibiliteit.

Nu is er nog de onzekerheid over de overdracht van inkomsten en bevoegdheden vanuit de federale overheid. Zo’n structurele norm is voldoende flexibel om dat op te vangen, als we er een paar tientallen miljoenen naast zitten. Dat is mijn aanvoelen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroi tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over een mogelijke verankering van de KBC Groep - 1158 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Erik Tack tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de eventuele verlenging van de pari passu met KBC - 1192 (2011-2012)

De voorzitter: De heer van Rouveroi heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroi: Minister, via de pers vernemen we dat u wilt nagaan op welke manier de Vlaamse overheid de strategie en het aandeelhouderschap van KBC kan ondersteunen. De Vlaamse Regering zou, aldus het bericht: “(...) klaar willen staan bij zwaar weer en zeker niet te laat komen.” Er zou worden bestudeerd of er een verankering komt van de KBC Groep om een Dexia-bis te vermijden. Minister, dat is een betrachting die we met zekerheid delen: dat debacle is niet voor herhaling vatbaar.

Het middel om een Dexia-bis te vermijden is echter een discussie waard. Die discussie wil ik bij dezen aanzwengelen. Het zal allicht niet bij deze ene keer blijven, het zal ons vaker samenbrengen.

De voorzitter van de raad van bestuur van de KBC Groep bevestigde dat er contacten zijn met de Vlaamse overheid, maar die zouden passen in het gebruik om over de gang van zaken elk kwartaal toelichting te geven. Zo hoort het ook, namelijk dat de Vlaamse overheid door een grote bank op de hoogte wordt gehouden van de stand van zaken, zeker daar waar de Vlaamse overheid nu ook de belangrijkste stakeholder is van de KBC Groep.

Naar aanleiding van de jaarresultaten van 2011 heeft de raad van bestuur van KBC op 9 februari 2012 beslist om aan de algemene vergadering voor te stellen een symbolisch dividend van 0,01 euro uit te keren. In mijn schriftelijke voorbereiding stond ten onrechte “0,1 procent”: dat was een tikfout. De raad van bestuur zal dat op 3 mei 2012 voorstellen aan de algemene vergadering. Voorlopig is het dus alleen maar een voorstel, maar redelijkerwijze mogen we veronderstellen dat die algemene vergadering dit symbolisch dividend definitief zal vastleggen. Het is symbolisch per dividend: 0,01 euro is inderdaad geen denderend rendement. In totaal gaat het voor KBC echter toch nog altijd over 3,4 miljoen euro.

Voor de Vlaamse Regering, en dus voor de Vlaamse begroting 2012, is dit echter zeker geen symbolisch dividend, en daarover gaat mijn vraag ook. Door de contractuele bepalingen kan de voorziene interest van 297 miljoen euro immers betaalbaar worden gesteld en door de Vlaamse Regering worden geïnd. De enige onzekerheid die dan nog kan bestaan, is die over het al dan niet bevestigen door de algemene vergadering. Laten we echter eerlijk zijn: die algemene vergadering zal dit met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid doen.

Die 297 miljoen euro aan Vlaanderen, dat is in feite het deel van het totaalbedrag van 595 miljoen euro dat KBC moet betalen aan België en aan Vlaanderen. Dat is dan het gevolg van die 8,5 procent op het bedrag van die 7 miljard euro aan niet-stemgerechtigd kernkapitaal dat deze bank werd gegund. Misschien is het louter toeval, maar er is sprake van een samenloop van feiten. Een en ander is toevallig in diezelfde dagen, in diezelfde week ter sprake gekomen. Minister, u zult dat dan wel uitleggen. U hebt op dat ogenblik ook een en ander verklaard over die verankering. Misschien heeft de journalist u verkeerd begrepen, maar zo stond het wel geschreven. Moeten we uit die samenloop begrijpen dat de KBC misschien wel een geste vanwege de Vlaamse Regering zou waarderen? U begrijpt wat ik bedoel. Er is het symbolisch dividend van 0,01 euro, dat de uitbetaling van 297 miljoen euro triggert. Daartegenover staat dat KBC iets in ruil vraagt, namelijk dat we een verankeringsstrategie zouden ontwikkelen.

Minister, zijn er inderdaad strategische denkoefeningen om na te gaan of een verankering van de KBC Groep noodzakelijk is? Mocht het antwoord daarop positief zijn, dan moet dat het gevolg zijn van indicaties, en dan zou ik graag willen weten wat die mogelijke indicaties zijn die een andere steun van de KBC Groep rechtvaardigen. Het is evident dat de huidige steun hoe dan ook zal moeten worden afgebouwd, en plaats zal moeten ruimen voor iets anders. Graag vernam ik uw visie daarop.

Zijn er verschillende oplossingsrichtingen om aan die indicaties tegemoet te komen en een Dexia-bis te vermijden? Zo ja, waarom geniet de verankeringsstrategie de voorkeur? Op welke termijn worden concrete voorstellen over verankering aan het parlement ter overweging voorgelegd? Met andere woorden, kunnen we daarover van gedachten wisselen? Dat is natuurlijk een beetje moeilijk, want het gaat over een bank, maar een overleg in vrij abstracte termen moet toch mogelijk zijn.

De Vlaamse Regering heeft beslist om voor 2011 af te zien van de gelijktijdige terugbetaling aan zowel de federale als de Vlaamse overheid, zodat enkel de federale steun werd terugbetaald. Daarmee kom ik tot de vraag van de heer Tack. Moet de voornoemde beslissing al enigszins in het licht van die verankering worden bekeken? Voor Vlaanderen was dat immers geen probleem. We toonden begrip voor de maatschappelijke en financiële context. Als Open Vld tonen wij ook begrip. Het gaat immers over een bijzonder belangrijke bank. Nogmaals, we steunen u in uw strategie om een Dexia-bis te vermijden.

Is er een verband tussen de symbolische dividendbetaling, die Vlaanderen uiteraard dient, en uw verklaringen over de verankering?

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Voorzitter, mijn vraag is enigszins gelijkaardig. Ik zal proberen zo weinig mogelijk in herhaling te vallen, maar misschien zal ik dat toch enigszins doen.

Zoals al een paar keer is aangehaald, heeft de Vlaamse Regering afgezien van die pari-passuregeling, als ik het goed heb tot ongeveer medio december van dit jaar. Dat heeft tot gevolg dat KBC de steun die het van de overheid heeft gekregen, niet op hetzelfde ogenblik moet terugbetalen aan de federale overheid als aan de Vlaamse. KBC zal in eerste instantie proberen de steun maximaal terug te betalen aan de federale overheid. Voor KBC is dat natuurlijk interessanter, gezien de verschillen tussen de regeling met Vlaanderen en die met de federale overheid. Ik zou ook proberen dat op die manier te kunnen doen.

Nu zou het kunnen dat die regeling in verband met het opheffen van die pari passu nogmaals wordt verlengd. Ik las immers in de krant dat Jan Vanhevel, de CEO van KBC, heeft gesteld dat de mogelijkheid bestaat dat KBC daarover op het einde van het jaar opnieuw zou proberen te onderhandelen met de Vlaamse Regering. Dat is één element van mijn vraag. Het andere element is dat KBC een bijzonder symbolisch dividend van 0,01 euro, van 1 eurocent uitkeert. Het lijkt me bijzonder eigenaardig dat KBC een dergelijk dividend uitkeert. Dat betekent eigenlijk dat het niet in staat is een ernstig dividend uit te keren. Het zou net zo goed geen dividend kunnen uitkeren. Dat zou misschien zelfs beter zijn. Misschien zal de administratieve kostprijs om dat dividend uit te betalen meer bedragen dan het dividend op zich. De keerzijde van de medaille is natuurlijk dat KBC zich verplicht om bijna 300 miljoen euro aan de Vlaamse overheid te betalen. Het lijkt wel op zelfkastijding.

De Vlaamse Regering kan het zich dit jaar op geen enkele manier permitteren om die 297,5 miljoen euro te ontlopen, want dat zou betekenen dat als KBC die 8,5 procent niet zou uitbetalen, de Vlaamse Regering nogmaals op zoek zou moeten gaan naar ongeveer 300 miljoen euro. Nog eens een begrotingsoefening om 'u' tegen te zeggen. Het leek me vorig jaar al eigenaardig dat de Vlaamse Regering erin toegestemd had om die pari-passuregeling op te heffen. Anderzijds is het voor de Vlaamse overheid ook interessant: hoe langer KBC wacht met terugbetalen, hoe meer keer KBC moet betalen en Vlaanderen langs de kassa kan passeren.

Minister, heeft de Vlaamse Regering reeds onderzocht wat de gevolgen zijn voor de Vlaamse begroting indien KBC op het einde van dit jaar nogmaals verzoekt de pari passu op te geven? Zo ja, wat zijn de resultaten van dit onderzoek? In uw schuldprognoses betekenen die 50 procent extra bonus die KBC zou terugbetalen op de 3,5 miljard euro die van Vlaanderen geleend is, nogal wat. Als die pari-passuregeling opnieuw wordt verlengd – als er dus geen terugbetaling komt –, kunt u wel een streep trekken onder het verminderen van de schuldpositie voor dit en volgend jaar. Klopt het dat het uitkeren van een minidividend en dus het uitbetalen van een rente moet worden beschouwd als pasmunt voor uw goedkeuring van het opgeven van de pari passu vorig jaar of de eventuele verlenging ervan in de toekomst? Of is er aan KBC een andere belofte gedaan? Wat hebt u aan KBC beloofd om de 300 miljoen euro dit jaar te krijgen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, collega's, mijnheer van Rouveroi, het is vanzelfsprekend dat we geen passief beleid voeren tegenover KBC. We kennen het verhaal van Dexia, waar er sprake was van 500 miljoen euro. Nu is er sprake van 3,5 miljard euro. Als we rustig zouden zitten afwachten, zou iedereen moord en brand schreeuwen als er morgen iets mis zou lopen.

Dat willen we uiteraard voorkomen, zoals elke aandeelhouder dat wil voorkomen. We hebben effectief contact met de top van de KBC om de stand van zaken te krijgen. We willen een continuïteit gegarandeerd zien. We willen zien wat er waar en wanneer kan gebeuren. We willen elke negatieve impact op de KBC proberen in te schatten en inschatten welke maatregelen er dan moeten worden genomen. Het lijkt me vanzelfsprekend dat we dat doen. Moesten we dat niet doen, dan had u meer redenen om vragen te stellen.

Ik wil u toch ook zeggen dat niet ik – en ik heb Pascal Dendooven niet aan de telefoon gehad – en bij mijn weten ook niemand van de Vlaamse Regering het woord ‘verankering’ heeft gebruikt in de recente persartikels waar u naar verwijst. U als Vlaams volksvertegenwoordiger zou dus aan de journalist in kwestie moeten gaan vragen waar hij zelf zijn informatie heeft gehaald en wat hij bedoelt met dat woord.

Ik zal u nog meer zeggen: als u de KBC-groep en -structuur ziet – en u kent die net zo goed als ik – dan weet u dat er zonder een gemeenschappelijk akkoord van de huidige aandeelhouders moeilijk door derden een wijziging – een verankering of wat dan ook – kan worden aangebracht. Eigenlijk zijn ze verankerd op een of andere manier, want zonder de aandeelhouders die vandaag bestaan, kun je geen wijziging in de structuur van de KBC aanbrengen. Ik kan er niet op antwoorden, want het is niet ter sprake geweest.

U zegt dat er sprake moet zijn van iets als ze moeten terugbetalen. Er is zeker geen sprake van nieuwe steun. Dat zou ook niet aanvaard worden door de Europese Commissie.

Ik denk dat we KBC helemaal niet kunnen vergelijken met Dexia. Er is helemaal geen tweedeling in uitvoerende organen. Er is geen sprake van een systematische liquiditeitentransfer, noch van een te risicovolle financieringspolitiek. De Vlaamse Regering wenst enkel de waardeversteviging van haar vordering maximaal te behouden. Het is in de eerste plaats aan KBC en niet aan de Vlaamse Regering om na te gaan op welke wijze zij de doelstelling met het minste risico voor al haar aandeelhouders en schuldeisers kan aanhouden zonder groeipotentieel te laten instorten. Voor mij is het duidelijk: KBC voert een beleid en wij volgen dat nauw op. We vragen en bevragen en hebben onze specialisten om de juiste vragen te stellen en om de mogelijke opties die er zouden kunnen zijn, met KBC te bespreken. Maar er is geen sprake van wijziging van steun of een andere steun op dit moment.

We hebben helemaal geen voorwaarden gesteld bij het loslaten van de pari passu, eenmalig in 2011. U hebt dat ook naar voren gebracht. Voor de KBC betekent het zelf minder verlies aan eigen vermogen van 90 miljoen euro.

We hebben vorig jaar eenmalig afgezien van de pari passu, uiteraard ook omdat het voor KBC interessanter was en is om maximaal de federale overheid terug te betalen. Hadden we de pari passu stricto sensu blijven hanteren, dan had de KBC 250 miljoen euro plus 37,5 miljoen euro aan de federale overheid moeten betalen en 250 miljoen euro plus 125 miljoen euro aan ons moeten betalen. Het is dat verschil, namelijk 87,5 miljoen euro, dat positief is voor het eigen vermogen van de KBC. De niet-terugbetaling door KBC van 250 miljoen euro plus de ‘penalty fee’ van 125 miljoen euro betekent dat de Vlaamse overheid 375 miljoen euro die we zouden hebben gebruikt voor schuldafbouw, niet heeft gekregen. Dat betekent dat we hiervoor verder leningen zullen moeten aangaan. Indien ik daarvoor een intrestvoet van ongeveer 3 procent voor een looptijd van vier tot vijf in rekening breng, zal de intrest voor 365 miljoen euro ongeveer 56 miljoen euro aan bijkomende lasten betekenen.

Daartegenover staat de vaststelling dat KBC ook voor het niet-afgehaalde bedrag coupons moet blijven betalen. Aangezien de ‘penalty fee’ 125 miljoen euro bedraagt, gaat het dan om 250 miljoen euro. Als ik daarvoor drie coupons op vijf jaar tijd in rekening breng, levert dit op een bedrag van 250 miljoen euro 63 miljoen euro op. Dit is de door de Europese Commissie gehanteerde denkwijze. KBC moet op vijf jaar tijd drie coupons betalen.

Indien de looptijd van de lening vijf jaar zou bedragen, zouden we ongeveer 56 miljoen intresten betalen. Indien we op vijf jaar tijd drie dividenden zouden ontvangen, zou dat 63,7 miljoen euro opleveren. Dat is de afweging die we moeten maken. Met de bekende intrestvoeten en een totaal van drie coupons op vijf jaar tijd levert dit de begroting iets op.

Dat geldt allemaal indien KBC zijn verplichtingen in de toekomst blijft nakomen. Daar ben ik zeker van. Dat is alleszins de hypothese waaruit de Vlaamse Regering vertrekt. De eenmalige opzeg van de pari passu hoeft voor de Vlaamse overheid geen verlies in te houden.

Bovendien levert dat alles KBC een versterking van het eigen vermogen met 90 miljoen euro op. Dat kan de stabiliteit van KBC op lange termijn zeker ten goede komen. De heer van Rouveroi heeft zelf gesteld dat hij in moeilijke tijden niet tegen een kleine geste ten aanzien van KBC gekant is.

De redenering kan ook in 2012 worden toegepast, zij het slechts gedeeltelijk. De versterking van het eigen vermogen zal kleiner zijn. KBC moet immers de nationale overheid intresten blijven betalen. Die intresten stijgen elk jaar. Het verschil tussen wat KBC wint door de federale overheid te betalen, wordt kleiner naarmate de termijn verstrijkt.

De Vlaamse Regering heeft niets geëist om in 2011 eenmalig van de pari passu af te zien en een minidividend te ontvangen. Tegelijkertijd moet een coupon worden betaald. Op dat punt wil ik nog even verder ingaan.

De Europese Commissie heeft als voorwaarde gesteld dat KBC op vijf jaar tijd drie dividenden moet uitkeren. In 2008 en in 2009 is geen dividend betaald. Indien KBC de eis van de Europese Commissie inwilligt, mogen we er dan ook van uitgaan dat in 2010, 2011 en 2012 een dividend, hoe klein dan ook, moet worden betaald. Het gevolg is dat aan de federale overheid en aan de Vlaamse overheid een coupon moet worden betaald. We hebben steeds verklaard geen enkele reden te zien om aan te nemen dat die coupon niet zou worden betaald. Dat past immers ook binnen de Europese context. Dat is de situatie waarin we ons momenteel bevinden.

De voorzitter: De heer van Rouveroi heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroi: Ik zou nog graag een paar opmerkingen maken. Het dividendrendement is zeer laag. Ik heb het net even uitgerekend. Aan de huidige koers wordt een rendement van 0,06 procent uitbetaald. Dit bewijst eens te meer hoe symbolisch dit alles is. Dit is een gevolg van de door de Europese Commissie opgelegde verplichtingen. Er is natuurlijk een voordeel voor de Vlaamse begroting. We moeten krijgen waar we recht op hebben, met name op 8,5 procent.

De minister heeft het niet over de verankering gehad. De heer Dendooven zal die term zelf hebben geschreven. Hij gaat er allicht van uit dat verankering voor de N-VA als bier voor een café is. Wie aan een café denkt, denkt aan bier.

Minister Philippe Muylers: Het is nochtans een term van een gewezen minister-president.

De voorzitter: Dat komt nog van gewezen minister-president Van den Brande. *(Opmerkingen. Gelach)*

De heer Sas van Rouveroi: De journalist heeft er allicht ook aan gedacht dat het niet-stemgerechtigd kernkapitaal van 3,5 miljard euro ooit zal verdwijnen. Het is in dat opzicht niet abnormaal te stellen dat we een belangrijke stakeholder zijn. Het is dan ook nogal wies dat we regelmatig met KBC in contact treden om over de bekommernissen en de dreigingen te spreken. Het lijkt me niet onlogisch dat de journalist op een bepaald ogenblik tot een bepaalde interpretatie is gekomen. Indien de Vlaamse overheid niet langer bij het kernkapitaal betrokken is, zou ze het best een manier vinden om haar bekommernissen verder te uiten en op te volgen.

We moeten hopen dat KBC nooit van naam moet veranderen. Dexia is nu Belfius. We delen die bezorgdheid. De minister heeft natuurlijk gelijk dat Dexia-bis slechts een beeldspraak is. Het gaat hier om twee heel verschillende dossiers. Er mag geen misverstand over bestaan. We kunnen beide banken niet met elkaar vergelijken. Er mag geen contaminatie tussen beide dossiers ontstaan.

Op den duur is Dexia beeldspraak geworden. Nu de bank Belfius heet, mogen we dit beeld ook echt gebruiken. Het is een blijvend beeld voor dreiging geworden. De Vlaamse Regering moet al deze dreigingen, samen met KBC, blijvend monitoren.

Op een bepaald ogenblik zal de minister KBC echter moeten zeggen dat de bank vanaf dat punt alleen verder moet. Het doet me wat denken aan het liedje van Ramses Shaffy: ‘Hier laat ik je los, Tim’.

De heer Kris Van Dijck: Dat is niet van Ramses Shaffy. *(Opmerkingen)*

De heer Sas van Rouveroi: Juist, het is van Wim De Craene. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

Er is inderdaad een moment dat KBC als bank helemaal alleen zal doorgaan, maar met een altijd bekommerde Vlaamse Regering en Vlaams Parlement op de achtergrond.

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Minister, werd de overeenkomst met KBC gesloten eind december 2008 of in het voorjaar van 2009?

Minister Philippe Muylers: Federaal gebeurde dat in 2008. Als ik het me goed herinner, was een van mijn eerste daden als minister het tekenen in juli 2009 van de beslissing die de vorige Vlaamse Regering had genomen, ik meen in februari 2009.

De heer Erik Tack: In 2009 dus. U zegt dat KBC eventueel een rente moest betalen op basis van een dividend over 2008?

Minister Philippe Muylers: De verplichting was dezelfde als die van de federale overheid, met name dat in vijf jaar tijd drie keer een coupon moest worden uitbetaald.

De heer Erik Tack: Het verbaasde me dat u zei dat KBC al twee keer zijn dividend niet uitgekeerd had.

Minister Philippe Muylers: Het is een verplichting die ook federaal geldt.

De heer Erik Tack: Het houdt dus in dat ze het vanaf 2008 al hadden moeten doen. Vlaams?

Minister Philippe Muylers: Europa heeft een aantal voorwaarden gesteld aan de steun die federaal, en later ook Vlaams werd vastgelegd. Een van de voorwaarden was drie coupons op vijf jaar, en die geldt vanaf het eerste ‘aangaan van’ en dat gebeurde federaal.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■